

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФАКУЛТЕТ БЕЗБЕДНОСТИ
Број: 737/5
Датум: 17.11.2010.
Београд, Господара Вучића бр. 50

На основу члана 40. Статута Факултета безбедности, Савет Факултета је на седници одржаној 17.11.2010. утврдио пречишћен текст Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности.

Пречишћен текст Правилника о уџбеницима и издавачкој делатности садржи:

1. Правилник о уџбеницима и издавачкој делатности (број 238/7 од 23.04.2008. године) из кога је изостављен текст "XI Завршне одредбе" и члан 39. којим је утврђено ступање на снагу Правилника и када престаје да важи претходни Правилник.

2. Правилник о изменама и допунама Правилника о издавачкој делатности (број 569/2 од 30.09.2010. године) из кога је изостављен члан 5. којим је утврђена када Правилник ступа на снагу.

ПРАВИЛНИК

О УЏБЕНИЦИМА И ИЗДАВАЧКОЈ ДЕЛАТНОСТИ

(ПРЕЧИШЋЕН ТЕКСТ)

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим Правилником утврђују се наставна литература за извођење наставе на студијама на Факултету безбедности (у даљем тексту: Факултет), начин на који Факултет прати, оцењује квалитет уџбеника и других учила са аспекта квалитета садржаја (савременост, тачност), структуре (примери, питања, резиме) стила и обима (усклађеност са бројем ЕСПБ бодова) као и издавачка делатност Факултета.

Члан 2.

Наставна литература у погледу квалитета, садржаја и обима мора у потпуности да одговара циљевима студијског програма и програму предмета на који се односи.

Члан 3.

Факултет је дужан да студентима обезбеди одговарајућу наставну литературу и помоћни наставни материјал за сваки предмет студијског програма у довољној количини и пре почетка наставе.

Члан 4.

Под наставном литературом у смислу овог Правилника подразумева се литература која се користи у наставно-научном процесу на студијским програмима Факултета, а објављује се као:

1. Основни уџбеник;
2. Помоћни уџбеник;
3. Стручне и научне публикације.

Члан 5.

Основни уџбеник јесте уџбеник који је одобрен од стране Наставно-научног већа Факултета као основни уџбеник.

Члан 6.

Помоћни уџбеници који се користе у наставно-научном процесу на Факултету јесу: одабрани текстови (хрестоматије, зборници), приручници, практикуми и други садржаји којима се доприноси остваривању студијског програма на Факултету.

Хрестоматија представља изабране – већ објављене или необјављене радове различитих аутора уз које је приређивач обавезан да напише одговарајуће напомене (за сваки рад: сажетак, значај за тему хрестоматије, питања и задаци, референце и др.), као и јединствени предговор до два ауторска табака.

Зборник представља наменски структурисан скуп оригиналних научних и стручних радова који се први пут објављују – по позиву приређивача, тј. уредника Зборника.

Приручник, практикум и др. представљају наставни материјал који се користи за извођење вежби и друге наставне активности и може се објављивати у различитим штампаним формама.

Члан 7.

Стручне и научне публикације Факултет објављује у форми сталних и повремених издања.

Стална публикација Факултета је Годишњак Факултета безбедности. Годишњак објављује оригиналне научне радове, монографске студије, прегладне чланке, научне критике, полемике и осврте домаћих и страних истраживача, посвећене научноистраживачкој проблематици у домену матичности Факултета.

Повремене публикације су: монографија, часопис и остала издања.

Годишњак има посебну редакцију и уреднике које бира Наставно-научно веће.

Монографија је књига која самостално и свеобухватно обрађује одређену тему из домена науке безбедности и сродних наука везаних за матичност Факултета, методолошким поступком примереним за тему и прихваћеним у датој науци.

Факултет редовно објављује часопис "Људска безбедност" који објављује научне радове домаћих и страних издавача.

II СТАНДАРДИ КВАЛИТЕТА ОСНОВНОГ УЏБЕНИКА

Члан 8.

У циљу обезбеђења квалитета основног уџбеника, Факултет утврђује минимум стандарда квалитета у погледу садржаја, структуре, стила и обима.

Члан 9.

Садржај основног уџбеника одговара циљевима реализације студијског програма и програма предмета за чије савлађивање се користи.

Основни уџбеник треба да буде конципиран тако да прати достигнућа науке и праксе у области за коју се доноси.

Члан 10.

Основни уџбеник садржи предговор са циљевима, структуром и планом излагања и библиографију.

Уџбеници које издаје Факултет обавезно садрже следеће додатне елементa:

1. списак референци;
2. индекс аутора;
3. индекс појмова;
4. списак препоручене литературе;
5. појмовник;
6. резиме поглавља.

Члан 11.

Свако засебно поглавље основног уџбеника треба да садржи, поред основног текста и:

- циљ поглавља, краћи текст који треба да одговори на питање шта ће студент сазнати у њему и тиме увећати своје знање и развити одређене компетенције;
- резиме;
- питања за проверу знања или дискусију;
- напомене (у фуснотама или енднотама);
- литературу и референце.

Члан 12.

Основни уџбеник треба да буде написан тако да материја буде јасно и разговетно изложена, уз коришћење примера из праксе.

Основни уџбеник мора бити логично структуриран тако да делови поглавља или друге целине буду заокружене и повезане логичном редоследом.

Основни уџбеник мора да буде писан академским стилем излагања и без идеолошких предлогака.

Уџбеник нарочито треба да користи примере из праксе, питања, резимеа и сл. у мери у којој је то могуће и оправдано с обзиром на карактер предмета.

Члан 13.

Обим, односно број странаца основног уџбеника треба да буде сразмеран броју ЕСПБ бодова конкретног предмета за који се користи.

За уџбенике максимални обим износи до **300** страница штампаног текста.

Члан 14.

Графички изглед основног уџбеника усклађује се са усвојеним стандардима претходних издања Факултета безбедности.

III ПРАЂЕЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА УЏБЕНИКА И ДРУГИХ УЧИЛА ФАКУЛТЕТА

Члан 15.

Факултет систематично прати и оцењује квалитет уџбеника и других учила са аспекта квалитета садржаја (савременост, тачност), структуре (примери, питања, резиме), стила и обима (усклађеност са бројем ЕСПБ бодова).

Члан 16.

Контролу квалитета уџбеника на Факултету врше рецензенти и Наставно-научно веће, преко Комисије за издавачку делатност.

Члан 17.

Комисију за издавачку делатност (у даљем тексту: Комисија) именује Наставно-научно веће Факултета.

Комисија има 5 (пет) чланова.

У раду Комисије са правом гласа учествује и један представник Студентског парламента Факултета када се расправља о усклађености уџбеника и других учила Факултета са бројем ЕСПБ бодова наставног предмета.

Члан 18.

Комисија за издавачку делатност Факултета обраћа се катедрама Факултета, најмање једном годишње, најкасније до 30. марта текуће године, са иницијативом да оцене квалитет уџбеника и других учила која се користе на студијским програмима Факултета и то са аспекта квалитета садржаја (савременост, тачност), структуре /примери, питања, резиме) и стила и обима (усклађеност са бројем ЕСПБ бодова).

По обављеној оцени, катедре Факултета подносе Комисији за издавачку делатност извештај који садржи:

- списак уџбеника и друге наставне литературе који ће се користити у наредној школској години на студијским програмима;
- списак уџбеника и друге наставне литературе која се користе на студијским програмима, а која треба да се побољшају;
- списак уџбеника и других наставних средстава која се користе на студијским програмима, а која треба да се повуку из употребе, са предлогом и роковима замене одговарајућим.

Члан 19.

На основу извештаја из члана 18. став 2. овог Правилника, Комисија саставља предлог плана наставне литературе за наредну школску годину на студијским програмима Факултета, који усваја Наставно-научно веће најкасније до почетка школске године.

План наставне литературе усаглашен је са студијским програмима и са планом извођења наставе за наредну школску годину.

Усвојен план наставне литературе, објављује се на интернет страни Факултета и чини се доступном студентима.

На основу извештаја из члана 18. став 2. овог Правилника, Комисија ће поднети предлог Наставно-научном већу који уџбеници се повлаче из употребе, а који морају да се побољшају с прецизним роковима за извршавање ових радњи.

Члан 20.

Квалитет основног уџбеника провера се и путем анкете студената коју организује Факултет, у складу са својим актима.

Мишљење студената о квалитету основног уџбеника анализира и разматра Наставно-научно веће Факултета и предузима одговарајуће мере за побољшање квалитета.

Члан 21.

Задаци Комисије су да:

- иницира једном годишње изјашњавања катедра о стању уџбеничке литературе ради оцењивања квалитета уџбеника и других учила са аспекта квалитета садржаја, структуре, стила и обима;

- једном годишње подноси извештај о свом раду Наставно-научном већу;

- по потреби и на други начин спроводи оцењивање уџбеника и других учила која се користе на Факултету, на основу мишљења комисија, анкета међу студентима и сл.;

- сачињава предлог плана наставне литературе и подноси га Наставно-научном већу на усвајање;

- по спроведеној процедури доноси предлог одлуке о штампању уџбеника и других учила Факултета;

- по спроведеној процедури подноси план уџбеника и других наставне литературе која се користе на Факултету, а која треба да се повуку из употребе са планом замене;

- по спроведеној процедури сачињава годишњи план и програм издавачке делатности Факултета и доставља га Наставно-научном већу на усвајање;

- обавља и друге послове у вези издавања уџбеника и других публикација.

IV РЕЦЕНЗИЈА ПУБЛИКАЦИЈА

Члан 22.

За сваки рукопис који се предлаже за објављивање обавезна је стручна оцена (у даљем тексту: рецензија).

Рецензију може вршити само лице која има најмање исто наставно, истраживачко, односно научно звање као аутор дела, а најмање звање доцента, односно научног сарадника.

Рецензенти могу бити и пензионисани професори универзитета.

Рецензенти су обавезни да доставе рецензије у року од **60** дана.

Рецензенте одређује и рецензију усваја Наставно-научно веће, на предлог Комисије за издавачку делатност.

Члан 23.

Рецензија садржи:

- податке о рецензенту;
- податке о рецензираном делу;
- мишљење о делу;
- закључак и оцену;
- датум писања рецензије и потпис рецензента.

Члан 24.

За основни уџбеник, помоћни уџбеник и хрестоматију формира се рецензентска комисија од два члана.

Чланови рецензентске комисије који оцењују квалитета текста уџбеника, помоћног уџбеника или хрестоматије, посебно утврђују:

- а) да ли је квалитет текста на таквом научном и стручном нивоу који дозвољава да се књига користи као наставни и испитни материјал;
- б) да ли је квалитет текста у погледу обухватности подесан да буде наставни и испитни материјал, односно да ли у доваљном обиму покрива материју која је предвиђена наставним програмом предмета,
- в) да ли је обим текста прилагођен стандардима за обим наставног и испитног материјала Факултета.

Рецензенти о томе састављају извештај који достављају Комисији за издавачку делатност.

Рецензентска комисија за монографију састоји се од најмање три угледна научника из тематске области монографије, од којих двоје нису из реда запослених на Факултету.

Чланови рецензентске комисије за монографију утврђују квалитет рукописа на основу *Правилника о поступку и начину вредновања, и квантитативном исказивању научноистраживачких резултата истраживача*, који је усвојио Национални савет за научни и технолошки развој, односно Министарство уза науку и технолошки развој Републике Србије.

V ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

Члан 25.

Средстава за издавање уџбеника и осталих публикација предвиђена су Финансијским планом Факултета.

Члан 26.

Средства која су предвиђена Финансијским планом Факултета користе се за покривање трошкова издавања уџбеника, монографија и других публикација Факултета, као и за исплату хонорара аутора, рецензента и лектора.

VI СУИЗДАВАШТВО

Члан 27.

Факултет може са другим регистрованим издавачима ступити у партнерски однос – суиздаваштво.

Суиздаваштво се односи на објављивање уџбеника и друге наставне литературе, као и на објављивање засебних – специјализованих заједничких библиотека.

Елементи суиздаваштва одређује се посебним уговором о коме одлуку доноси декан Факултета.

V ПШТАМПАЊЕ УЏБЕНИКА И ДРУГИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Члан 28.

Аутори предају Комисији рукопис у штампаној верзији, заједно са свим потребним прилозима у три примерка (због рецензената) и у електронској форми.

Члан 29.

Након одобравања од стране Наставно-научног већа, декан доноси решење о штампању уџбеника односно публикације после чега се приступа избору најповољнијег штампара у погледу рока израде и квалитета.

Избор најповољније понуде за штампање публикација одлуком доноси декан Факултета.

У случају суиздаваштва, обавезе Факултета одређују се посебним уговором.

Члан 30.

Сва издања Факултета су власништво Факултета и носе ознаку „Универзитет у Београду – Факултет Безбедности“.

На свим издањима отиснут је знак Факултета у складу са Статутом.

Члан 31.

У импресуму сваког уџбеника и других публикација морају се означити:

- име аутора,
- имена других сарадника,
- имена рецензената
- наслов
- које је издање по реду,
- име уредника публикације,
- назив и седиште издавача и штампарије,
- место и година штампања изворног издања када је реч о новом издању,
- број примерака публикације,
- ИСБН број
- на периодичним публикацијама ИССН број

- ознака **C (copyright)** са именом носиоца ауторског права и годином првог објављивања
- каталожки запис ЦИП који према међународним стандардима израђује Народна библиотека Србије

Члан 32.

На свим уџбеницима односно публикацијама које издаје Факултет, на једној од страна импресума мора бити одштампано да су ауторска права задржана и да је забрањено свако неовлашћено умножавање, фотокопирање или репродукција уџбеника, односно делова текста.

VIII ЦЕНА УЏБЕНИКА И АУТОРСКИ ХОНОРАРИ

Члан 33.

Продајну цену сваког појединачног издања одређује декан Факултета.

Цена из става 1. овог члана формира се на основу следећих елемената:

- трошкови припреме за штампу;
- трошкови штампе и опреме;
- трошкови рецензије;
- ауторски хонорар;
- други неопходни трошкови.

Члан 34.

Хонорар аутора и/или коаутора представља за:

- основни уџбеник - последња основна нето зарада аутора коју исплаћује Министарство просвете Републике Србије, увећана за **50%**;
- помоћни уџбеник (хрестоматија) - последња основна нето зарада аутора коју исплаћује Министарство просвете Републике Србије, увећана за **20%**;
- помоћни уџбеник (приручник, практикум и др.) - последња основна нето зарада аутора коју исплаћује Министарство просвете Републике Србије;
- монографија – последња основна нето зарада аутора коју исплаћује Министарство просвете Републике Србије, увећана за **40%**;
- текст у Зборнику радова наставника и сарадника Факултета и текст за часопис, одређује се и исплаћује према тренутним могућностима Факултета, на основу одлуке декана.

У случају коауторства (највише три аутора) јединствени хонорар за штампању публикацију дели се према броју аутора.

Рецензентима припада накнада која износи **10%** од хонорара који припада аутору или коауторима уџбеника, помоћног уџбеника или монографије.

Хонорар аутора и/или коаутора исплаћује се одлуком декана, у целости - у складу са тренутним финансијским могућностима Факултета.

Хонорар за лектуру (уколико она није део понуде штампара) одређује се у односу на актуелне цене на тржишту и исплаћује се на основу одлуке декана.

IX ДИСТРИБУЦИЈА УЏБЕНИКА И ДРУГИХ ПУБЛИКАЦИЈА

Члан 35.

Издања Факултета се продају у Факултетској скриптарници, продајом преко књижарских мрежа и у продавницама осталих Факултета.

Факултет може за продају својих публикација да одобри рабат до **15%** од продајне цене.

Члан 36.

Ауторима припада по десет бесплатних примерака уџбеника и пет примерака других публикација.

Члан 37.

Факултет обавезно доставља уџбенике и друге публикације:

- Народној библиотеци Републике Србије – **10** примерака
- Библиотеци Факултета безбедности - **5** примерака
- Универзитетској библиотеци у Београду - **1** примерак
- Студентској читаоници Факултета - **10** примерака

X ПОНОВНА ИЗДАЊА

Члан 38.

Предлог за поновно издање већ објављеног основног уџбеника или друге публикације Комисији подноси аутор или матична катедра којој наставни предмет припада.

Предлог за отварање поступка и поновно издање уџбеника може се дати када је распродато више од **90%** тиража претходног издања.

Уколико се објављује ново – измењено (допуњено или проширено) издање уџбеника, основни текст мора бити измењен најмање у износу од **30%** садржаја о чему извештавају рецензенти које одређује Комисија.

Хонорар аутора и/или коаутора поновног издања представља **50%** од последње исплаћене основне нето зараде аутора коју обезбеђује Министарство просвете Републике Србије.

ПРЕДСЕДНИК САВЕТА ФАКУЛТЕТА

Проф. др Радомир Милашиновић, с.р.